

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Stratégia organizácie SAV

Ekonomický ústav SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Ekonomický ústav SAV, v. v. i.

Štatutárny zástupca

Mgr. Miroslav Štefánik, PhD.

Adresa

Šancová 56, 811 05 Bratislava

Kontaktné údaje

eusav.director@savba.sk

Webová stránka

ekonom.sav.sk

Dátum

30. 6. 2025

STRATÉGIA Ekonomického ústavu SAV, v. v. i.

Kľúčové prvky stratégie do konca roku 2029*Hlavné smerovanie v.v.i.:*

Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied (EkÚ SAV) je verejná výskumná inštitúcia zameraná na excelentný základný a aplikovaný výskum v oblasti ekonomických vied. Jeho poslaním je produkcia medzinárodne uznávaného výskumu, ktorý zároveň reflektuje špecifiká Slovenska ako malej a otvorenej ekonomiky. EkÚ SAV systematicky prepája vedeckú činnosť s potrebami spoločenskej a hospodárskej praxe, pričom aktívne vstupuje do verejnej diskusie a pôsobí ako poradca v tvorbe verejných politík. V rovnakej miere sa venuje výchove budúcich výskumníkov a odborníkov.

Stručná analýza súčasného stavu:

EkÚ SAV disponuje silným jadrom výskumných pracovníkov s odbornou reputáciou v medzinárodnom prostredí, aktívnym projektovým portfóliom, ako aj infraštruktúrou podporujúcou vedeckú prácu. Publikáčne výstupy ústavu sú indexované v medzinárodných vedeckých databázach (SCOPUS, WoS), pričom niektoré príspevky vznikli v kontexte domáceho dopytu, no boli publikované na medzinárodnej úrovni. Ústav má skúsenosti s výskumnou spolupracou s medzinárodnými organizáciami (EK, OECD, CEDEFOP) a s domácou decíznou sférou.

Výzvami zostávajú relatívne limitované finančné a personálne kapacity v porovnaní s rastúcimi požiadavkami na vedecký výkon, potreba generačnej obmeny výskumného tímu a stále nízky počet doktorandov. V oblasti infraštruktúry je kľúčová ďalšia profesionalizácia projektovej podpory a zníženie administratívnej záťaže výskumníkov.

*Hlavné ciele do konca roku 2029:***1. Vedecká excelentnosť a medzinárodná viditeľnosť**

EkÚ SAV bude podporovať výskum publikovaný v Q1 časopisoch a v prestížnych vedeckých vydavateľstvách, so zameraním na vybrané tematické oblasti výskumu (TOV), medzi ktoré patria napr. štrukturálne zmeny v ekonomike, dôsledky starnutia populácie, digitálna a zelená transformácia, verejné politiky či medzinárodný finančný systém. Cieľom je zvýšiť počet publikácií v top kvartile vedeckých časopisov a diverzifikovať publikačné kanály v oblasti otvorenej vedy.

2. Získavanie projektového financovania

Ústav bude aktívne rozvíjať výskumné siete, uchádzať sa o financovanie z európskych a domácich schém (Horizont Európa, APVV, VEGA) a posilňovať spoluprácu so zahraničnými inštitúciami. Cieľom je zvyšovať počet a objem získaných projektových prostriedkov a zároveň motivovať výskumných pracovníkov zapojením do tímových a interdisciplinárnych projektov.

3. Prepojenie výskumu s rozhodovacou sférou

Do roku 2029 sa EkÚ SAV chce etablovať ako rešpektovaný partner verejnej správy, schopný ponúkať analytické riešenia na aktuálne problémy. Cieľom je vypracovávať strategické dokumenty a štúdie s vysokou pridanou hodnotou, publikované aj vo vedeckých formátoch, a zúčastňovať sa práce v odborných komisiách a poradných zboroch.

4. Rozvoj ľudských zdrojov a podpora mladých výskumníkov

Ústav plánuje zvýšiť počet doktorandov, posilniť mentoring a rozšíriť kurzy zamerané na výskumné a publikačné zručnosti. Dôraz sa bude klásť na internacionalizáciu PhD štúdia, vrátane štúdia v angličtine, zahraničných stáží a mobility. Cieľom je zvýšiť podiel výskumníkov do 35 rokov, pričom sa bude dbať na diverzifikáciu (rodovú aj odbornú).

5. Zlepšovanie infraštruktúry a podmienok pre výskum

EkÚ SAV sa zaviazal zlepšiť pracovné podmienky výskumníkov prostredníctvom flexibilných foriem práce, profesionálnej projektovej administratívy a dostupnosti výskumných dát a výpočtovej techniky. Významným cieľom je prehĺbenie digitálnej infraštruktúry a podpora vedeckej komunikácie (semináre, open access, repozitáre, redakčné služby).

Kľúčové aktivity a opatrenia potrebné pre zabezpečenie naplnenia cieľov v.v.i.:

- **Rozšírená inštitucionálna podpora výskumu** 8 tematických oblastí s definovanými výskumnými lídrami.*
- **Interné podporné mechanizmy** pre publikovanie a projektové žiadosti (mentoring, semináre, spätná väzba).
- **Zjednodušenie administratívy** a posilnenie podporného aparátu.
- **Podpora interdisciplinarít** v rámci SAV a spolupráce s univerzitami.
- **Systematické vyhodnocovanie výstupov** cez výkonnostné zmluvy a interné hodnotenia.
- **Rozšírenie popularizačných a komunikačných aktivít**, vrátane práce s médiami, sociálnymi sieťami a osvetou verejnosti.

Implementácia a riadenie stratégie:

Plnenie stratégie bude monitorované prostredníctvom kľúčových ukazovateľov stanovených vo Výkonnostnej zmluve SAV, ako aj prostredníctvom interného hodnotenia (ročné správy, spätná väzba od lídrov TOV). Pribežne sa budú aktualizovať opatrenia podľa vývoja externého prostredia (napr. zmeny vo financovaní, dopyt verejnej správy, vývoj výskumných trendov).

Dlhodobejšia ambiciózná vízia

Hlavné smery rozvoja v.v.i.:

EkÚ SAV sa chce v nasledujúcom desaťročí etablovať ako:

- **Líder národohospodárskeho výskumu v SR**, rešpektovaný v medzinárodnom prostredí,
- **Inštitúcia s vysokou vedeckou reputáciou**, publikujúcou v najprestížnejších svetových časopisoch,
- **Partner verejnej správy**, ktorý prispieva k formovaniu ekonomickej politiky SR a EÚ na základe dát a analýz,
- **Platforma pre interdisciplinárny výskum**, najmä v oblastiach starnutia, klimateckej politiky, trhu práce a digitalizácie,
- **Otvorená inštitúcia** podporujúca transparentnosť, otvorenú vedu a verejný dialóg.

Rozvoj ľudských zdrojov:

Dlhodobou ambíciou EkÚ SAV je stabilizovať výskumný tím prostredníctvom systematickej generačnej obmeny, prilákania zahraničných výskumníkov, vytvárania kariérnych príležitostí a podpory dlhodobého profesijného rastu. Súčasťou bude aj podpora návratu slovenských odborníkov zo zahraničia.

Plánovaný/očakávaný spoločenský a/alebo ekonomický dosah v.v.i.:

EkÚ SAV sa bude usilovať o to, aby jeho výstupy prispievali k:

- **zvyšovaniu kvality ekonomickej legislatívy a politik,**
- **efektívnemu využívaniu verejných financií a eurofondov,**
- **zlepšeniu informovanosti verejnosti o ekonomických témach,**
- **posilňovaniu dôvery v odborné inštitúcie a vedecké poznanie.**

***Tematické oblasti výskumu definované v Stratégii EkÚ SAV 2025-2030:**

1. Štruktúrne zmeny v slovenskej ekonomike

Výskum zameraný na faktory ovplyvňujúce reálnu konvergenciu a výkonnosť slovenskej ekonomiky. Zahŕňa verejné financie, regionálnu politiku, trh práce, podnikový sektor a vonkajšie ekonomické vzťahy. Cieľom je identifikovať nástroje hospodárskej politiky podporujúce dlhodobý rast a konkurencieschopnosť.

2. Ekonomické dopady starnutia populácie

Skúmanie dôsledkov demografických zmien na systém sociálneho zabezpečenia, trh práce a verejné financie. Výskum sa venuje aj migrácii, „striebovej ekonomike“ a scenárom udržateľnosti verejných systémov v kontexte starnutia.

3. Digitálna transformácia a ľudský kapitál

Analýza vplyvu nových technológií na trh práce, zamestnanosť a vzdelávanie. Skúma sa účinnosť verejných investícií do zručností, problémy s odlivom talentu a potreba rekvalifikácie. Cieľom je identifikovať politiky, ktoré podporia adaptabilitu ľudskej pracovnej sily.

4. Efektívnosť verejných politík a fondov EÚ

Výskum sa zameriava na nastavenie, implementáciu a efektívnosť čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov. Cieľom je navrhnúť opatrenia na zlepšenie ich využitia a hodnotiť ich vplyv na výkonnosť podnikov a verejných inštitúcií.

5. Zelená transformácia a energetické hospodárstvo

Interdisciplinárny výskum zelenej transformácie, energetickej bezpečnosti a klimatickej odolnosti. Skúma sa dopad zelených investícií na trhy, ceny energií a regionálnu štruktúru ekonomiky. Dôraz je na spravodlivý prechod v zasiahnutých regiónoch.

6. Monetárna politika a makroekonomické nerovnováhy

Skúma účinnosť menovej politiky v kontexte eurozóny, výmenné kurzy, zadlženosť a prenosové mechanizmy centrálnych bánk. Zameriava sa na faktory ovplyvňujúce infláciu, fiškálnu udržateľnosť a makroekonomickú stabilitu.

7. Medzinárodný finančný systém

Zameriava sa na analýzu finančných cyklov, predikciu rizík, vývoj finančných trhov a podnikové financie. Obsahuje aj tvorbu detekčných modelov (napr. pre zlyhávajúce firmy), analýzu výkonnosti firiem a dopady štátnej pomoci.

8. Zdravotníctvo a ekonomika dlhodobej starostlivosti

Výskum rieši vplyv demografických zmien na systém zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Cieľom je identifikovať efektívne modely financovania a regionálne kapacity s ohľadom na starnutie a zvyšujúci sa dopyt po dlhodobej starostlivosti.

Úplná verzia Stratégie Ekonomického ústavu SAV, v.v.i. je dostupná online:

https://ekonom.sav.sk/dokumenty/spravy_o_cinnosti_vyrocné_spravy/strategia_rozvoja_vyskumu_eu_sav_2025_2030.pdf